

घटक ९ = मुलभूत कर्तव्ये

⇒ १९७६ वी घट्टु ⇒ १९७६ ⇒ १० मुलभूत कर्तव्यांचा } समावेश.
२००२ वी घट्टु ⇒ २००२ ⇒ १

१९७६ → स्वणीसिंग समितीची स्थापना - आठ कर्तव्ये समाविष्ट करणाऱ्या शिफारस.
त्या शिफारशीनुसार १९७६ साली भाग ४ ए नव्याने समाविष्ट
लोकच कलम ५१ ए.

समितीच्या रणनीति शिफारसी स्विकारल्या नाही.

- ① कर्तव्यांचे पालन करणाऱ्या नकार दिल्यास शिक्षेची तरतुद
- ② अशा दंड मिळा शिक्षांना न्यायालयाने आण्टान देता येणार नाही.
- ③ कर देणे.

मुलभूत कर्तव्यांची सूची

- ① घटना, त्यातील आदर्श, ध्वज, राष्ट्रगीत आदर करणे. - नागरी कर्तव्य.
 - ② स्वतंत्र लढ्यातून मिळालेल्या स्वातंत्र्याचा आदरार्था अतिमान व पालन - नैतिक कर्तव्य.
 - ③ सार्वभौमत्व, अखंडता, एकता यांचे रक्षण.
 - ④ आवाहन खेले जाईल तेव्हा राष्ट्रचे संरक्षण / सेवा.
 - ⑤ धार्मिक / भाषिक / प्रादेशिक / वर्गीय / लैंगिक भेदभावचा त्याग
 - ⑥ संस्कृतीचा वारसा जतन
 - ⑦ पयविशान्ते संरक्षण, दुघाटना घडविणे, प्राण्यांविषयी दयाबुद्धी.
 - ⑧ वैज्ञानिक दृष्टीकोन, जातवता, जिज्ञासुवृत्ती, दुघाटनापासून विकसित करणे.
 - ⑨ सार्वजनिक मालमत्तेचे रक्षण, हिंसेचा त्याग
 - ⑩ व्यक्तीगत व खास. क्षेत्रात राष्ट्राची प्रगतीसाठी प्रयत्नशील.
 - ⑪ पिढ्याने आपत्यास अथवा जलकावे पालनास ६ ते १४ वर्षे पर्यंत शिक्षणाची संधी उपलब्ध करून देणे.
- * मुलभूत कर्तव्ये ही फक्त आरतीय नागरिकांसाठीच आहेत, परदेशी नागरिकांसाठी नाहीत.
- * कर्तव्यांच्या बाबतीत न्यायालयात जाता येत नाही. उल्लंघनसाठी कायदेशीर प्रतिकार नाहीत परंतु अप्रलवजावणीसाठी संसद प्रोच्य कायदे करू शकते.

वर्धा समिती निश्चिणे

काली मुलभूत कर्तव्यांविषयी कायदेशीर तरतुदी:

- ① राष्ट्रीय प्रमिष्ठा अवमान प्रतिकंधक अधिनियम - १९७१ - ध्वज, राष्ट्रगीत, घटना यांचा अवमान करणाऱ्यांवर प्रतिकंध.
- ② आषा / धर्म / वरा / जन्मदिनाचा यावरून वैभनस्य पसतपणाचास फौजदारी कायद्यात शिक्षेची तरतुद.

48

- 3) नागरी एकात्मक संरक्षण अधिनियम 1954 - ज्ञान धर्म संबंधित शुद्धभावात शिक्षा
- 4) राष्ट्रीय एकात्मतेला बाधा येईल अशी विधाने मिना कृती दुःखीय
- 5) नव्यजीव अधिनियम 1962 - ज्ञानपार / हिंसाचार वही.
- 6) वनअधिनियम 1950 - कायदा वृक्षतोड.

र
न